

Støtte til folkepensionister med nedsat funktionsevne

af konsulent Erik Jappe

Forleden talte jeg i DUKH med en borger, der netop var overgået til folkepension fra førtidspension. Borgeren beklagede sig højt over nedgangen i indtægt og mente, at der måtte være fejl i lovgivningen. Det kunne da ikke passe, at folkepensionister med handicap ikke kunne få hjælp til f.eks. merudgifter efter [servicelovens](#) § 100.

Jo, det kan godt passe. Sådan er reglerne skruet sammen. Det mundede ud i en længere rådgivning om, hvilke muligheder folkepensionister med nedsat funktionsevne har for dels at få hjælp til handicapbetingede udgifter m.v., dels at sikre sig et løbende supplerende beløb ud over selve folkepensionen.

Situationen ved overgang til folkepension er forskellig fra borger til borger afhængig af, hvad borgerens hidtidige forsørgelsesgrundlag har været. Derfor kan der ikke tegnes et entydigt billede af, i hvilket omfang borgernes situation ændrer sig ved overgang til folkepension.

Ingen merudgiftsydelse efter folkepensionsalderen

Borgere, der indtil folkepensionsalderen har modtaget den indkomst- og formueafhængige merudgiftsydelse efter servicelovens § 100, mister denne ydelse ved overgang til folkepension. Det fremgår af lovens § 100, stk. 1. Der har flere gange været fremsat beslutningsforslag vedr. fortsat udbetaling af merudgiftsydelse efter overgang til folkepension, men der er endnu ikke blevet vedtaget et sådant forslag. Bl.a. dette forslag: [Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af aldersgrænsen for at modtage handicap-kompenserende ydelser og tillæg](#).

Men mulighed for personligt tillæg og helbredstillæg

Folkepensionister kan derimod søge om personligt tillæg og helbredstillæg, når de når folkepensionsalderen. En række merudgifter til handicapbetingede udgifter vil kunne dækkes som personligt tillæg, der kan udbetales løbende. Reglerne om personligt tillæg og helbredstillæg fremgår af [pensionslovens](#) § 14. Efter ansøgning træffer kommunen afgørelse herom efter en nærmere konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

Bistands- og plejetillæg for førtidspensionister efter gammel ordning bevares

Efter § 16 i [lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.](#) kan bistanstillæg tilkendes personer i alderen fra 18 år til folkepensionsalderen sammen med pension (tillæg kan tilkendes personer, der er blinde eller stærkt svagsynede, eller hvis invaliditet med-

fører, at pågældende stadig må have personlig bistand af andre).

Endvidere kan plejetillæg tilkendes i stedet for bistanstillæg, hvis invaliditeten kræver vedvarende pleje eller tilsyn, der gør det nødvendigt, at der stadig er en anden person til stede.

Bistanstillægget er i 2018 på 38.580 kr. og udbetales månedsvis med 3.215 kr.

Plejetillægget er i 2018 på 76.992 kr. og udbetales månedsvis med 6.416 kr.

Disse tillæg nedsættes efter [lovens](#) § 22 ikke på grund af modtagerens økonomiske forhold, og de bevares efter lovens § 36 ved overgangen til folkepension. Tillæggene kan derimod ikke bevilges efter overgangen til folkepension.

Ledsageordning bevares ved overgang, men kan ikke bevilges efterfølgende

Ledsageordning efter servicelovens § 97 bevilget før folkepensionsalderen bevares efter overgang til folkepension. Det fremgår af lovens § 97, stk. 2. Derimod kan der ikke "nybevilges" ledsagerordning til folkepensionister.

§ 95-hjælp og BPA-ordning efter § 96 bevares ved overgang og kan også bevilges efterfølgende

Efter servicelovens § 95 kan kommunen yde kontant tilskud til ansættelse af hjælpere. Efter § 96 kan der bevilges BPA-ordning. Ved begge ordninger kan borgeren selv ansætte hjælpere og dermed selv vælge, hvem de vil have til at udføre hjælpen. Da der ikke er fastsat en øvre aldersgrænse for hverken § 95 eller § 96, kan kommunen udbetale hjælpen til folkepensionister. Se pkt. 4 i [BPA-vejledningen](#):

"Målgruppen er borgere over 18 år. Der er ikke fastsat en øvre aldersgrænse for hverken §§ 95 eller 96. Kommunalbestyrelsen kan derfor også yde kontant tilskud til ansættelse af hjælpere eller BPA til borgere over 67 år.."

Hjælpemidler og forbrugsgoder bevares ved overgang og kan også bevilges efterfølgende

Hjælpemidler efter servicelovens § 112 og forbrugsgoder efter lovens § 113 bevares ved overgang til folkepension og kan også bevilges efterfølgende.

Bilstøtte bevares ved overgang og kan også bevilges efterfølgende

Der er ikke i servicelovens § 114 fastsat nogen øvre aldersgrænse for bevilling af støtte til bil. Det betyder, at kommunen ikke kan give afslag på bevilling af bilstøtte alene på

grund af høj alder. Alderen indgår således ikke som et selvstændigt kriterium, men kan indgå i den samlede vurdering af borgerens kørselsbehov. Se pkt. 34 i [bilstøttevejledningen](#):

”34. Aldersbetingede funktionsnedsættelser vil for langt størstedelens vedkommende være forudsigelige. Der er ikke fastsat nogen øvre aldersgrænse for bevilling af støtte til bil. Ifølge administrativ praksis kan der bevilges støtte til bil til borgere over 70 år. Ved vurderingen af, om en borger er berettiget til støtte til køb af bil, skal indgå en vurdering af vedkommendes evne til at færdes sammenholdt med en vurdering af en borger i samme alder og samme livssituation, som ikke har en funktionsnedsættelse.

Alderen indgår ikke som et selvstændigt kriterium, men kan indgå i den samlede vurdering af borgerens kørselsbehov. Her kan der ses på, om kørselsbehovet ud fra en samlet vurdering mere hensigtsmæssigt vil kunne tilgodeses ved andre kørselsordninger, jf. bilbekendtgørelsens § 5. Derudover kan der lægges vægt på, om en bevilling til støtte til bil i tilstrækkelig grad vil gøre borgeren selvhjulpen, jf. bilbekendtgørelsens § 2, stk. 5. Der kan således ikke gives afslag alene på grund af høj alder.

Generelt

Ovenfor er nævnt en række udvalgte ydelser, men listen er ikke udtømmende. Det afgørende for, om en ydelse kan bevares ved overgang til folkepension eller efterfølgende bevilges, er som hovedregel lovens ordlyd. Hvis det ikke i f.eks. serviceloven udtrykkeligt er nævnt, at den pågældende ydelse ikke kan bevilges efter folkepensionsalderen, kan man som borger gå ud fra, at folkepensionister også er omfattet af ydelsens målgruppe.

Lidt om SUPP - supplerende pension

En af mulighederne for at sikre sig et løbende supplerende beløb ud over selve folkepensionen - og dermed lette overgangen fra førtidspensionist til folkepensionist - er SUPP. I forbindelse med førtidspensionsreformen (se evt. [L 137](#)) gældende fra 1.1.2003 blev der indført mulighed for, at førtidspensionister frivilligt kunne indbetale til en supplerende pensionsordning (SUPP).

Kommunen skal ved behandlingen af førtidspensionsansøgning vejlede borgeren om muligheden for SUPP.

Førtidspensionister, der får pension efter reglerne gældende fra 1.1.2003, kan efter [pensionslovens](#) § 33 b - § 33 e vælge at betale bidrag til den supplerende arbejdsmarkedspension.

”Gamle” førtidspensionister kan efter § 33 i [Lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspen-](#)

[sion m.v.](#) også vælge at være omfattet af den supplerende arbejdsmarkedspensionsordning.

Alle, der tilslutter sig ordningen, betaler selv 1/3 af bidraget (174 kr. pr. måned i 2018), mens 2/3 betales af kommunen (348 kr. pr. måned i 2018). Kommunen fratrækker modtagerens bidrag ved den månedlige udbetaling af pensionen med henblik på indbetaling af beløbet til Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP) eller til et livsforsikringselskab eller en pensionskasse efter modtagerens valg. Det er staten, der afholder kommunens udgifter til det supplerende pensionsbidrag.

Du kan læse meget mere om SUPP på [ATP's hjemmeside](#) og i [Bkg. om Den Supplerende Arbejdsmarkedspension for Førtidspensionister](#). Se evt. [borger.dk om SUPP](#).

SUPP og sociale ydelser

Vælger man at indbetale til SUPP'en, skal man være opmærksom på, at udbetalingen af den supplerende pension kan have konsekvenser for de ydelser, man kan få som folkepensionist. Daværende Pensionsstyrelsen udgav i 2007 pjecen - få tilskud til en ekstra alderspension. Heraf fremgår det:

”Din folkepension, boligstøtte og tillæg til pensionen kan blive nedsat, fordi din indkomst stiger, når du får udbetalt supplerende arbejdsmarkedspension. Folkepensionen består af et grundbeløb og et pensionstillæg. Grundbeløbet påvirkes ikke af en forhøjet pensionsindkomst. Pensionstillægget afhænger af den samlede indkomst og kan derfor i visse situationer påvirkes af, at din indkomst forhøjes med udbetalinger fra den supplerende arbejdsmarkedspension. Det samme gælder andre ydelser, som også afhænger af indkomsten. Eksempelvis ældrechecken (den supplerende pensionsydelse), personligt tillæg, helbredstillæg og boligstøtte.”

Afrunding

Mange borgere oplever et fald i levestandarden ved overgang til folkepension. Nogle ydelser bevares ved overgangen til folkepension, mens andre falder bort. Det kan være svært at forstå og acceptere for de borgere, som stadig har udgifter pga. deres handicap, og som på grund af en manglende livslang tilknytning til arbejdsmarkedet ikke har samme mulighed for at tage højde for deres indtægtstab, som en tilsvarende person uden handicap.

Det er således et komplekst billede, der tegner sig for borgere med nedsat funktionsevne, når de overgår til folkepension. Selv om SUPP kan være en god supplerende ordning for mange førtidspensionister, kan samspillet med de sociale ydelser dog begrænse fordelene ved SUPP.